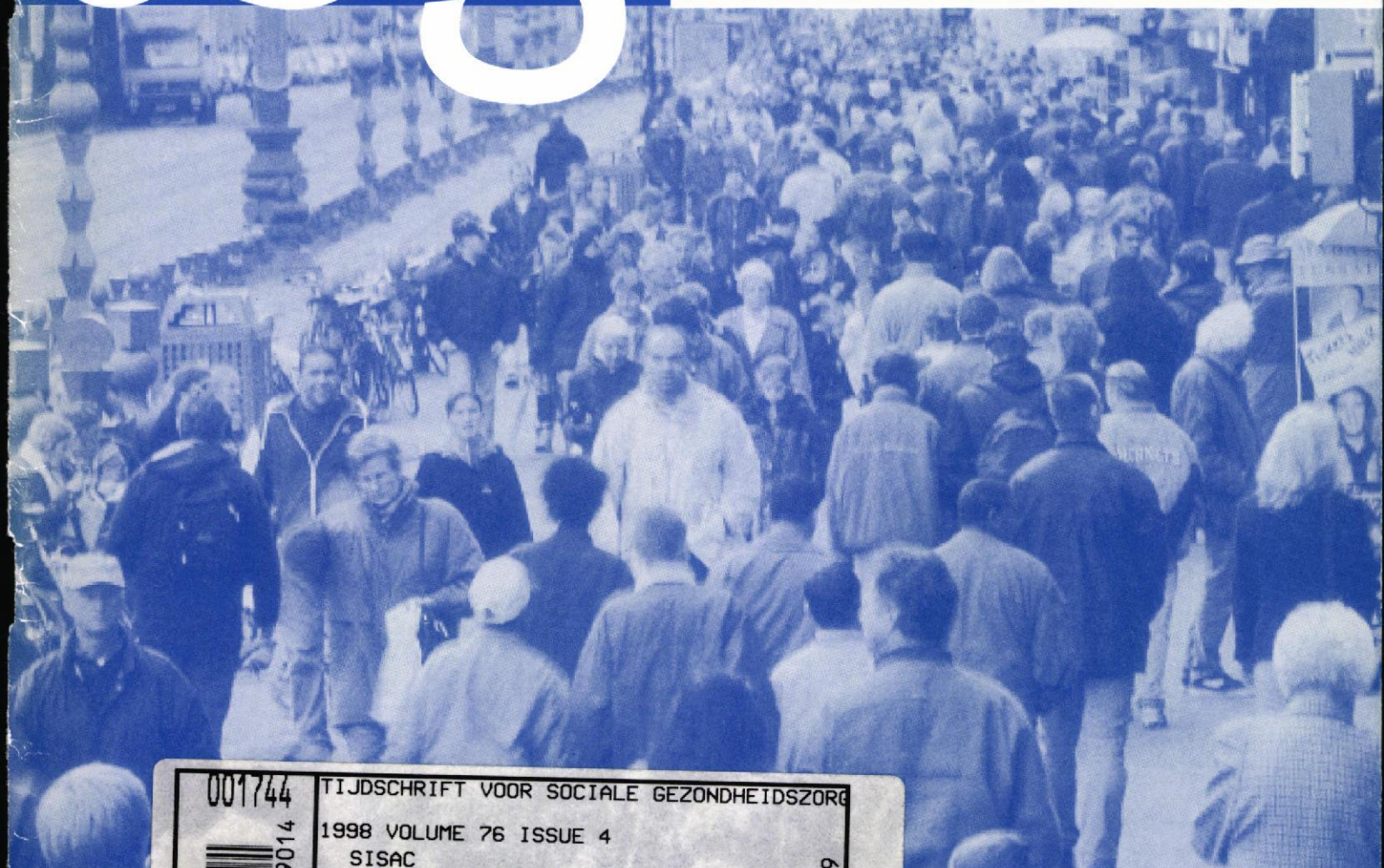

tsg

tijdschrift voor gezondheidswetenschappen

Middenkatern

Programma's en samenvattingen

23e WEON-congres

11 en 12 juni 1998

met minisymposium

'Clinical epidemiology in extramural medicine'

Vereniging voor
Volksgezondheid en Wetenschap

Nederlandse Vereniging voor
Preventie en GVO

4 / 1998

Congres van de Vereniging voor Epidemiologie

23e WEON-congres

Donderdag 11 juni 1998

en

Vrijdag 12 juni 1998

Vakgroep Epidemiologie

Instituut voor Extramuraal en Transmuraal onderzoek (ExTra)

Universiteit Maastricht

16.4

Consumptie van groente en fruit en het risico op maagkanker: resultaten na 6,3 jaar follow-up in de Nederlandse Cohort Studie

A.A.M. Botterweck (1), P.A. van den Brandt (1),
R.A. Goldbohm (2)

1) Vakgroep Epidemiologie, Universiteit Maastricht, Maastricht
2) Afdeling Consumentenstudies en Epidemiologie,
TNO-Voeding, Zeist

De relatie tussen groenten- en fruitconsumptie en maagkanker is onderzocht in de Nederlandse Cohort Studie naar voeding en kanker (NLCS). In 1986 hebben 120.852 mannen en vrouwen (55-69 jaar) een uitgebreide schriftelijke vragenlijst ingevuld over de consumptie van 21 soorten groenten en 7 soorten fruit en mogelijke andere risicofactoren voor kanker. Na 6,3 jaar follow-up waren 282 incidentie maagkankercases en 3123 subcohortleden met complete gegevens over groenten- en fruitconsumptie beschikbaar voor case-cohort analyses.

De voor leeftijd en geslacht gecorrigeerde rate ratios (RR) in oplopende kwintielen van totale groenten- en fruitconsumptie waren 1,00; 0,70; 0,65; 0,76 en 0,64 (p -trend=0,04). De RR's veranderden in 1,00; 0,74; 0,69; 0,81 en 0,72 (p -trend=0,14) na correctie voor leeftijd, geslacht, rookstatus, opleiding, maagaandoeningen en maagkanker in de familie. Een beschermend effect van totale groentenconsumptie, peulgroenten, rauwe bladgroenten, totale fruitconsumptie, citrusfruit en appels en peren werd eveneens gevonden in de voor leeftijd en geslacht gecorrigeerde analyses; dit effect werd zwakker of verdween na correctie voor alle bovengenoemde confounders.

De totale groentenconsumptie, maar niet de totale fruitconsumptie was lager in cases gediagnosticeerd in het eerste of tweede jaar van de follow-up dan in cases die later waren gediagnosticeerd. Analyses met alleen deze eerste of tweedejaars cases (zoals bij een patiënt-controle onderzoek) toonden een significante negatieve associatie van totaal groenten en maagkanker (RR's in oplopende tertiele van groentenconsumptie: 1,00; 0,22; 0,40; p -trend=0,0001), maar geen associatie met fruitconsumptie (RR's: 1,00; 0,88; 1,10; p -trend=0,81).

Deze studie laat geen duidelijk verlaagd risico op maagkanker zien met groenten- en fruitconsumptie in de Nederlandse bevolking. Deze bevindingen zijn vergelijkbaar met resultaten van andere cohortstudies, maar wijken af van resultaten van patiënt-controle onderzoeken. De resultaten van patiënt-controle onderzoeken zouden vertekend kunnen zijn doordat mensen hun groenten- en/of fruitconsumptie verlagen enige tijd voordat maagkanker wordt gediagnosticeerd.

16.5

Alcoholconsumptie in relatie tot het risico op prostaatkanker: resultaten uit de Nederlandse Cohort Studie na 6,3 jaar follow-up

A.G. Schuurman (1), P. A. van den Brandt (1),
R.A. Goldbohm (2)

1) Vakgroep Epidemiologie, Universiteit Maastricht, Maastricht
2) Afdeling Consumentenstudies en Epidemiologie,
TNO-Voeding, Zeist

Hoewel alcoholconsumptie nog niet veelvuldig met prostaatkanker in verband is gebracht, zijn er toch enkele studies naar dit onderwerp gedaan. Vanwege de inconsistente resultaten, is de genoemde relatie onderzocht in de Nederlandse Cohort Studie (NLCS). Dit prospectief cohort onderzoek startte in 1986 en omvat 58.273 mannen van 55-69 jaar. Gegevens werden verzameld met een schriftelijke vragenlijst. Mensen die de vragen over alcoholconsumptie slecht hadden ingevuld werden uitgesloten, waarna geanalyseerd werd volgens de case-cohort methode: cases ($n=680$ na 6,3 jaar follow-up) komen uit het gehele cohort en persoonsjaren at risk worden geschat met behulp van een aselect getrokken subcohort ($n=1.591$). Analyses werden verricht voor de totale groep tumoren alsmede voor subgroepen van minder en meer agressieve tumoren apart. Na correctie voor leeftijd werd geen associatie gevonden tussen de totale alcoholconsumptie en het risico op prostaatkanker. Ook voor het drinken van bier, rode wijn, likeur en sterke drank werden geen duidelijke associaties gevonden. Correctie voor het voorkomen van prostaatkanker in de familie, de sociaal-economische status en de totale alcoholconsumptie veranderde de schattingen nauwelijks. Er werden wel positieve associaties gevonden voor de consumptie van witte wijn en dranken zoals sherry, vermouth, port en campari. De rate ratio voor mannen die meer dan 10 glazen per week drinken ten opzichte van mannen die niet drinken was 2,95 (95%-betrouwbaarheidsinterval (BI): 1,07-8,14) voor witte wijn en 2,05 (95% BI: 1,03-4,09) voor de andere categorie wijnen. Er werd geen significante trend in het risico gevonden. Deze positieve associaties voor de gehele groep, die bleven bestaan na correctie voor andere alcoholische dranken, werden ook gevonden in beide subgroepen van prostaatkanker. Mechanismen om de gevonden associaties te verklaren zijn niet bekend, maar een werking via hormoonniveaus of carcinogene contaminanten is plausibel. Op basis van resultaten uit de NLCS kan geconcludeerd worden dat enkele specifieke alcoholsoorten meer onderzoek verdienen wanneer het gaat om een mogelijk verband met prostaatkanker.